

Dr. Walter Stärke: *Paradentose*. Uitg. Carl Hanser, 2e verb. druk 1947. DM 16,50.

In 1937 verscheen de eerste uitgave van dit boek en thans ligt hiervan een tweede, meer uitgebreide druk voor ons, voorzien van 10 afbeeldingen en 10 Röntgenplaten.

Reeds in 1942 was het manuscript blijkbaar gereed maar kon toen niet worden uitgegeven omdat de stad waar het gedrukt zou worden door acht bombardementen sterk had geleden en alles voor de schrijver verloren ging.

Dat dit werk nu zo veel later is verschenen komt het boek in zoverre ten goede dat de schrijver de literatuur van meer recente datum ook heeft kunnen inzien, ofschoon blijkt dat men met de buitenlandse literatuur in Duitsland nog moeilijkheden heeft.

Bij de tweede uitgave heeft de schrijver zoveel mogelijk de indeling van vroeger behouden. Een hoofdstuk over „die Bakteriologie der Paradentose” is er aan toegevoegd. De schrijver verwerkt hierin bijna uitsluitend de inzichten van de bacterioloog Prof. H. A. Gins, van het Robert Koch instituut, maar zegt hiervan zelfs reeds: „Doch ist seine (Gins' Beweisführung schön bezüglich der unkomplizierten Zahnfleischeabzündung und vollends der Paradentose sehr lückenhaft”. In ons land is men door de buitenlandse literatuur wat minder eenzijdig ingelicht. Wat het hoofdstuk over „die Dauerschienung” betreft zou men ook hier nog enkele methoden gememoreerd hebben willen zien als van Stein — Strunz — Jeanneret — Koehler etc.

Zulke opmerkingen zou men ook kunnen maken over de hoofdstukken omtrent het brugwerk en de partiële prothese, maar men mag natuurlijk niet uit het oog verliezen dat de schrijver zoals reeds gezegd niet alle buitenlandse literatuur tot zijn beschikking had.

Het boek is in 20 hoofdstukken ingedeeld. Eerst wordt het verband nagegaan dat er bestaat tussen de algemene lichamelijke en psychische oorzaken en de paradentose, vervolgens worden de plaatselijke verschijnselen en oorzaken nagegaan en dit alles brengt de schrijver tot de conclusie, dat paradentose is: „die Ausdrucksform einer grossen Anzahl verschiedenartiger Störungen innerhalb der Organismus, deren Niederslag an Kiefer und Zähnen durch ein Zusammentreffen begünstigender Einflüsse an diesem Ort bedingt ist.”

Voor Stärke is het bindweefsel de drager der constitutie.

In het begin van het boek worden de erflijkeids-, selectie- en domesticatieverschijnselen in verband met de parodontose beschreven, dan komen de invloeden van het vaatstelsel, het zenuwstelsel, de hormonen, de electrolyten, de stofwisseling en de vitaminen. Wat deze laatste betreft wijst hij erop, dat onder schijnbaar normale verhoudingen, hypovitaminosen meer voorkomen dan men denkt.

Wat de behandeling der algemene aandoeningen welke met de parodontose in verband staan, betreft, doet de schrijver verschillende geneesmiddelen aan de hand welke hoofdzakelijk van Duits fabrikaat zijn. Zeer terecht zegt hij: „Der grösste Fehler, der in fast allen Aufsätzen, die sich mit der Allgemeinthherapie der Parodontose beschäftigen, immer wieder gemacht wird, ist die Verallgemeinerung einer nur für bestimmte Fälle geeigneten Therapie”.

Na de algemene invloeden beschrijft de auteur de plaatselijke verschijnselen der oorzaken der parodontopathiën. Hier geeft hij als therapie verschillende plaatselijke ingrepen aan als tandsteenverwijdering, gingivectomie, herstel van het articulatie evenwicht, het bijlijpen bij overbelasting, voorts de fixatie der elementen door ligaturen, losse of vaste fixatieapparaten etc, en vervolgens het herstel der kauwfunctie door bruggen of (en) partiële prothesen etc.

Een literatuuropgave ontbreekt helaas, hetgeen werkelijk een gemis is.

Wie zoals ik zich op het standpunt stelt dat er bij iedere vorm van parodontopathie een algemene omstandigheid in onze constitutie steeds in min of meerdere mate het ontstaan ervan beïnvloedt, zal begrijpen dat ik het boek van Dr. W. Stärke die ook sterk op het verband tussen algemene en locale aandoeningen wijst, ter bestudering kan aanbevelen.

F. DUYVENSZ

Dr. Eugen Fröhlich, *Die erworbenen Mundhöhlendefekte zu Nase und Kieferhöhle und ihre plastische Deckung*, Carl Hanser-Verlag, München 1948; 120 blz., 78 afb. 7,80 DM.

In deze monografie over een onderwerp, dat wel bijna iedere tandarts moet interesseren, is ongeveer alles bijeengebracht, wat tot heden over de verkregen mond-kaakholte en mond-neus-communicaties bekend, maar alleen over talrijke tijdschriften en leerboeken verspreid te vinden is.

Een verdere verdienste van het boekje is, dat de schrijver de lappen, die voor de plastische sluiting dezer defecten gebruikt worden, naar hun „biologische waardigheid” indeelt en dat deze indeling weer is gebaseerd op een eigen experimenteel onderzoek (arteriogrammen) naar de vascularisatie van het palatum durum, alsmede op eigen ervaringen.

Deze laatste werden voornamelijk opgedaan aan de „atypische” perforaties, die de laatste oorlog met zich bracht, en die noodzaakten tot uitbreiding van reeds bekende methoden.

B. VAN OMMEN

Prof. Dr. Hans Rebel. *Die Mundkrankheiten*, Carl Hanser-Verlag, München 1948. 84 blz. 5,60 D.M.

In kort bestek behandelt de schrijver de belangrijkste mondziekten. Er wordt steeds gewezen op de samenhang met het organisme als geheel, en op de belangrijke rol, die de tandarts kan vervullen bij het ontdekken van de eerste symptomen van ernstige ziekten (carcinoom, lues, bloedziekten). Immers, *hij* heeft de gelegenheid en de oefening om alle delen van de mondholte aan een „microscopisch” onderzoek te onderwerpen, en op hem rust de plicht, om in geval van twijfel de patiënt voor verder onderzoek door te zenden. Het hoofdstuk: „Therapie der nicht spezifischen Mundschleimhautentzündungen” geeft vele praktische wenken voor de locale behandeling; over de penicillinetherapie had de schrijver blijkbaar nog geen ervaring bij het ter perse gaan van zijn boekje.

B. VAN OMMEN